

Tuzla

Analizom je utvrđeno da su razvojni strateški dokumenti grada Tuzle usklađeni sa društveno-ekonomskim razvojnim potrebama poslovnog i civilnog društva u tek dvije od ukupno 15 posmatranih ciljeva održivog razvoja. U odnosu na devet ciljeva održivog razvoja je utvrđena djelomična usklađenost, dok je potpuna neusklađenost utvrđena u odnosu na četiri cilja održivog razvoja.

- Strategije grada Tuzle su usklađene sa slijedećim ciljevima održivog razvoja: Čista voda i sanitarni uslovi; Očuvanje vodenog svijeta;
- U odnosu na devet ciljeva održivog razvoja utvrđena je djelomična usklađenost sa identifikovanim potrebama lokalne zajednice i to kod ciljeva: Održivi gradovi; Svijet bez siromaštva; Zdravlje i blagostanje; Kvalitetno obrazovanje; Pristupačna energija iz čistih izvora; Dostojanstven rad i ekonomski rast; Očuvanje života na zemlji; Očuvanje klime; Partnerstvom do ciljeva;
- Potpuna neusklađenost razvojnih strategija grada Tuzle je utvrđena u odnosu na slijedeće ciljeve održivog razvoja: Svijet bez gladi; Rodna ravnopravnost; Smanjenje nejednakosti; Mir, pravda i snažne institucije.

Iz navedenog je evidentno da grad Tuzle ipak radi sistemski na održivom razvoju, no taj proces je usporen i dodatno otežan nizom administrativnih protokola koji su kroz procese dugogodišnje realizacije otežani naročito u segmentu praćenja njene realizacije. Oni osim strategija razvoja imaju donesene strategije za lica 3. uzrasne dobi, potom mlade ljude, strategije u oblasti ekologije, održivog upravljanja i energetske efikasnosti zasebno. Evidentno je da se nastoje obuhvatiti svi procesi za radi unapređenja razvoja lokalne zajednice, no navedeno nije dovoljno usklađeno u odnosu na ciljeve održivog razvoja. Tuzla radi i na poboljšanju i iskorištavanju turističkih kapaciteta i to evidentno izvodi jako dobro.

U narednoj tabeli je uporedni prikaz potreba lokalne zajednice utvrđene tokom terenskog istraživanja, potreba koje je utvrdila lokalna vlast grada Tuzle u svojim strateškim dokumentima, te stepen njihove međusobne usklađenosti u oblastima relevantnim za UN ciljevima održivog razvoja.

Ciljevi održivog razvoja	Razvojne potrebe identifikovane terenskim istraživanjem	Razvojne potrebe navedene u strateškim dokumentima	Mjere i aktivnosti planirane u strateškim dokumentima	Procjena stepena usklađenosti razvojnih strategija
Svijet bez siromaštva	<p>Uspostaviti program prekvalifikacije i dokvalifikacije</p> <p>Uspostaviti programe radnog osposobljavanja i zapošljavanja OSI</p> <p>Reorganizirati sistem socijalne i zdravstvene zaštite – učiniti ga efikasnijim i pristupačnijim</p> <p>Program podrške i poticaja za žene</p> <p>Sistem mjera i zaštite samohranih majki i žena</p> <p>Promocija i edukacija muškaraca o</p>	<p>Poboljšanje sistema zaštite lica 3. uzrasne dobi</p> <p>Programi poticaja za mlade</p> <p>Poboljšanje socijalnog sistema općenito</p> <p>Razvoj turizma</p> <p>Razvoj prerađivačke industrije</p>	<p>Povećati socijalnu uključenost i zaštitu građana</p> <p>Socijalna prava za ranjive grupe</p> <p>Pružanje usluga njege i pomoći za osobe treće životne dobi (2019.-2020.)</p> <p>Podrška ranjivim grupama u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštitu (2019.-2020.)</p> <p>Poboljšanje socioekonomske situacije mladih ljudi bez roditeljskog staranja (2019.)</p> <p>Podrška inkluziji marginaliziranih</p>	Djelimično usklađeno

	<p>ulogama u domaćinstvu</p> <p>Reorganizirati rad socijalnih službi i učiniti ih efikasnijim</p> <p>Poticaji za mlade za prvo zaposlenje, pripravnčki rad, promovisanje osamostaljenja, programi poticaja za samozapošljavanje</p> <p>Poboljšati stambene politike i uvesti mjere i standarde za iste</p>		<p>i ranjivih grupa (aktivnosti i projekti NVO-a) (2019.-2021.)</p> <p>Izrada socijalne karte na području grada Tuzla (2019.)</p> <p>Proširenje i poboljšanje uslova za boravak djece u vrtićima JU</p> <p>„Naše dijete“ Tuzla (2020.-2021.)</p>	
Svijet bez gladi	<p>Poboljšati rad javnih kuhinja – više ulaganja u iste</p> <p>Uspostaviti sistem socijalnih samoposluga</p>	<p>Postizanje održivosti socijalno ugroženih kategorija</p>	<p>Projekti i programi socijalne zaštite</p>	<p>- neusklađeno</p>

		Povećanje radnih sposobnosti		
Zdravlje i blagostanje	<p>Povećati esencijalnu listu lijekova</p> <p>Promovisati antikorupciju unutar zdravstvenog sistema</p> <p>Uvesti mjere zaštite od korupcije građana</p> <p>Reformisati organizaciju zdravstva u cjelini</p> <p>Poštriti interne procese i uvesti mjere zaštite pacijenata koji će iste da stave na prvo mjesto koje mu i pripada</p>	<p>Podizanje nivoa svijesti</p> <p>Održiva strateška partnerstva za razvoj zdravstvenog sistema</p> <p>Promocija procjena uticaja na zdravlje</p> <p>Unapređenje primarne zdravstvene zaštite</p>	<p>Poboljšanje medicinske infrastrukture</p> <p>Razvoj polikliničke zdr. Službe</p> <p>Razvoj apotekarske djelatnosti</p> <p>Ekološki programi u oblasti</p>	Djelimično usklađeno
Kvalitetno obrazovanje	Raditi na promociji i programima antidiskriminacije i inkluzije	Podrška unapređenja infrastrukture	Podrška naučno-istraživačkoj djelatnosti	Djelimično usklađeno

	<p>osoba sa invaliditetom u redovni obrazovni sistem</p> <p>Reforma nastavnog kurikuluma u skladu sa potrebama tržišta rada</p> <p>Promovisati demokratiju, slobodu mišljenja, govora</p> <p>Promovisati i učiti o kritičkom razmišljanju</p>	<p>Izgradnja institucionalne strukture za istraživanja i razvoj</p> <p>Unapređenje informatizacije školskog sistema</p> <p>Modernizacija vrtića</p> <p>Obrazovanje za održivi razvoj</p>	<p>Unapređenje infrastrukture</p> <p>Modernizacija i informatizacija</p>	
<p>Rodna ravnopravnost</p>	<p>Promocija ženskih prava</p> <p>Poticaj ženama za samozapošljavanje</p> <p>Promocija osamostaljenja žena</p> <p>Program poticaja radnog osposobljavanja i zapošljavanja</p>	<p>Nije prepoznato u strategijama</p>	<p>Nije prepoznato u strategijama</p> <p>Programi poticaja za sve</p>	<p>Neusklađeno</p>

	osoba sa invaliditetom Programi dokvalifikacije i prekvalifikacije žena			
Čista voda i sanitarni uslovi	Sanacija vodovodnog i kanalizacionog sistema Mjere pogodbe sa privatnim licima za rješavanja pitanja i problema kanalizacionih i dovodnih mreža	Poboljšanje komunalne i socijalne infrastrukture Poboljšanje kvaliteta vodosnabdijevanja	Izgradnja sistema vodosnabdijevanja naselja Gornja Lipnica, I faza (2019.) Vodosnabdijevanje naselja Pekmezije, MZ Solina (2019.) Vodosnabdijevanje naselja Mala Solina, MZ Solina (2019.) Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija vodovodne mreže na području grada Tuzla (2019.-2021.) Obezbjeđenje novih kapaciteta za dugoročno snabdijevanje	Usklađeno

			<p>vodom Grada Tuzla (2019.-2020., početak u 2018.)</p> <p>Kanalizacija u Fočanskoj ulici (2019.)</p> <p>Kanalizaciona mreža u naselju Krojčica (2019.)</p> <p>Kanalizaciona mreža u naselju Grabovica (2019.)</p> <p>Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija kanalizacione mreže na području grada Tuzla (2019.-2021.)</p>	
Pristupačna energija iz čistih izvora	<p>Promovisati koncept enrgije iz čistih izvora</p> <p>Program poticaja za isti za domaćinstva, privatna preduzeća</p>	Poboljšanje EE	Programi i projekti u oblasti unapređenja energetike	Djelimično usklađeno

	Projekti ugradnje energetske efikasne sistema na javne institucije			
Dostojanstven rad i ekonomski rast	<p>Program mentorske i bolje finansijske pomoći pri osnivanju preduzeća/obrt a tj. u procesu samozapošljavanja</p> <p>Strateški pristup pri osnivanju preduzeća tj. programi poticaja za od interesa za grad preduzeća</p> <p>Poticaj za razvoj turističke i kulturne djelatnosti</p> <p>Mjere protiv korupcije i sistem kažnjavanja iste</p> <p>Promocija radničkih prava</p>	<p>Poticaji za razvoj MSP</p> <p>Poboljšanje turističkih kapaciteta</p>	<p>Programi podrške razvoju MSP</p> <p>Programi i projekti poboljšanja turističke ponude, ruralnog turizma, korištenja prirodnih i kulturnih kapaciteta</p>	Djelimično usklađeno

	Promocija poboljšanja organizacionih kultura i dobrog odnosa poslodavaca prema radnicima – kroz sisteme nagrađivanja i sl.			
Smanjenje nejednakosti	<p>Inkluzija žena u političke i upravljačke strukture</p> <p>Poticaj ženama za samozapošljavanje</p> <p>Poboljšanje sistema socijalne zaštite i podrške</p> <p>Privatne predškolske ustanove preobratiti u javne</p> <p>Omogućiti besplatne vrtiće za socio-ekonomski</p>	Smanjenje nejednakosti kroz pružanje primarne i sekundarne zdravstvene zaštite	<p>Programi i projekti unapređenja pružanja socijalne i zdravstvene zaštite</p> <p>Modernizacija vrtića</p>	Neusklađeno

	<p>ugrožene kategorije stanovništva</p> <p>Poboljšati informacijski i medijski sistem općenito</p> <p>Uvesti centre za digitalno i informacijsko obrazovanje, te učenje stranih jezika</p> <p>Raditi na sistemu dokvalifikacije i prekvalifikacije, te obrazovanja za odrasle</p> <p>Promovisati socijalnu inkluziju općenito</p>			
<p>Održivi gradovi i zajednice</p>	<p>Usmjeriti se na reindustrijalizaciju i prefokusiranje postojećih industrijskih postrojenja na čistu proizvodnju</p>	<p>Podizanje ekološke svijesti i održivog stila življenja</p> <p>Poboljšanje EE</p>	<p>Projekti i programi orijentirani na promociju i osviještavanje</p> <p>Uspostava EE infrastruktura</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>

	Promovisati eko inicijative i pružati programe poticaja za iste			
Očuvanje klime	Preorijetnacija postojećih industrijskih postrojenja na čistu proizvodnju Promocija i subvencija čiste proizvodnje	Smanjenje emisije zagađivača zraka uz poboljšanje EE	Projekti i programi orijentirani na promociju i osviještavanje Razvoj sistema toplifikacije	Djelimično usklađeno
Očuvanje vodenog svijeta	Uvesti prečišćivače i kolektore Sistematski raditi na čišćenju vode Poboljšati mjere zaštite vode i poštirati mjere kažnjavanja Poboljšati sistem kanalizacionih i vodovodnih mreža Mjere od poplava	Poboljšanje kvaliteta vode Smanjenje emisije štetnih tvari u komunalnim otpadnim vodama	Programi zaštite vode Projekat izgradnja kolektora	Usklađeno

<p>Očuvanje života na zemlji</p>	<p>Ukloniti ilegalne deponije te kažnjavati stvaranje istih – uvesti mjere zaštite okoline koje će se sprovesti</p> <p>Oformiti preduzeće koje će se baviti zbirnjavanjem postojećeg otpada, uvesti koncept 3R i preprodavati isto</p> <p>Ubrzati procese rješavanja zbirnjavanja otpada</p>	<p>Podizanje ekološke svijesti I održivog stila življenja</p> <p>Poboljšanje čistoće grada</p> <p>Uvođenje institucionalnog monitoringa sa efikasnim sankcijama u provođenju postojeće zakonske regulative iz oblasti okoliša</p> <p>Program pošumljavanja</p>	<p>Zagovaranje za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7 TE Tuzla (2019.-2021.)</p> <p>Promocija i edukacija ekološke vožnje i prevoza (2019.-2021.)</p> <p>Grupa mjera za podizanje svijesti građana u mjesnim zajednicama i poticanje korištenja ekološkog prijevoza (2019.-2021.)</p> <p>Izgradnja biciklističke staze (VIII faza) (2020.)</p> <p>Izrada projektne dokumentacije i priprema za</p>	<p>Djelimično usklađeno</p>
---	--	--	---	-----------------------------

			<p>proširenje kapaciteta regionalne deponije „Desetine“ Tuzla (2020.-2021.)</p> <p>Nastavak izgradnje reciklažnih dvorišta u Tuzli (2020.-2021.)</p> <p>Uvođenje primarne selekcije otpada u domaćinstvima (2020.-2021.)</p> <p>Promocija i obuka u oblasti upravljanja otpadom za javni i privatni sektor (2020.-2021.)</p>	
Mir, pravda i snažne institucije	<p>Promocija i edukacija o ljudskim i radničkim pravima</p> <p>Promocija i poticaj kreiranja dobrih</p>	Nije prepoznato u strategijama	Nije prepoznato u strategijama	Neusklađeno

	<p>organizacionih kultura</p> <p>Strateški pristupiti borbi protiv korupcije i kažnjavanju iste</p>			
Partnerstvo m do ciljeva	Promovisati i nagrađivati saradnju javnog, privatnog i civilnog sektora	Podrška i poboljšanje uspostave javnih i privatnih partnerstava sa u oblastima zdravstva, socijalne zaštite i razvoja privrede	Programi i projekti javnih i privatnih partnerstava sa ciljem unapređenja zdravstvene i socijalne zaštite	Djelimično usklađeno